

คลังเสนอแนวคิดกรรมการคลังการเงินเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย

นายภูษิตา จินะวิจารณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เปิดเผยเกี่ยวกับผลการสัมมนาวิชาการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ประจำปี 2558 ในหัวข้อ “นวัตกรรมกรรมการคลังการเงินเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย” มีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

อภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ในงาน นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “นโยบายการคลังการเงินกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย” ใจความว่า ตัวเลขเศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวดีกว่าปีก่อนหน้า แต่อาจไม่สอดคล้องกับความรู้สึกของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มที่ต้องพึ่งพาตัวเอง ประกอบกับภัยธรรมชาติ และราคาพืชผลทางการเกษตรที่ตกต่ำ ภาคเอกชนลดกำลังการผลิต ลดการจ้างงาน ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้น้อยลง รัฐบาลจะเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผ่านมาตรการต่างๆ เช่น 1. เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในโครงการลงทุนขนาดเล็ก 2. เติมน้ำให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อยผ่านการปล่อยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อบรรเทาผลกระทบให้กับประชาชน และสร้างเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งเร่งการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลจะให้สิทธิประโยชน์เพื่อกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีศักยภาพ และวางรากฐานทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศให้เข้มแข็ง การดำเนินนโยบายต่อจากนี้ไปจะเป็นในลักษณะรวดเร็ว ท้วมถึง และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะข้างหน้า หลังจากนั้นมีการนำเสนอผลงานวิชาการ 2 เรื่อง เรื่องแรกคือ “ย้อนมองรายได้รัฐบาล สร้างอนาคตด้วยนวัตกรรมการจัดเก็บรายได้”

ดร.สิริกมล อุดมผล นำเสนอผลการศึกษาว่า ในช่วง 57 ปีที่ผ่านมาพบว่า รัฐบาลที่พึ่งพารายได้ภาษีเป็นแหล่งรายได้หลักกว่า 90% ของรายได้รัฐบาลมาจากภาษี และพบว่าในช่วงดังกล่าวรายได้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดเศรษฐกิจ (GDP) ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่าสัดส่วนรายได้รัฐบาลต่อ GDP ของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 62 จาก 127 กลุ่มประเทศตัวอย่าง โดยสัดส่วนรายได้รัฐบาลต่อ GDP ในปี 2555 อยู่ที่ 17.3% ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของ 127 ประเทศที่ 17.9% อีกทั้งพบว่า โครงสร้างรายได้รัฐบาลของไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับต่างประเทศ เพื่อการหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายของภาครัฐ และส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่การที่รัฐบาลจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศ การปรับปรุงเฉพาะประเภทภาษีและอัตราภาษีเพียงมิติเดียว จึงอาจไม่เพียงพอ แต่จำเป็นต้องพัฒนาการบริหารจัดเก็บภาษีด้วย

ดร.ปภาภรณ์ ชุมหัชชาชัย นำเสนอว่า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานภาษี ควรมีการพิจารณาและติดตามต้นทุนที่ผู้เสียภาษีต้องจ่ายไปเพื่อให้การดำเนินการทางภาษีและชำระภาษีเป็นไปอย่างถูกต้อง (Tax Compliance Costs) ควบคู่ไปกับต้นทุนการบริหารงานภาษี (Tax Administrative Costs) อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเรียนรู้และนำหลักปฏิบัติที่ดีจากต่างประเทศมาใช้ในการปรับเปลี่ยนการบริหารงานจัดเก็บภาษีให้มีความทันสมัย และเน้นการบริการที่ดีต่อผู้เสียภาษี นอกจากนี้ การศึกษาได้มีการนำเสนอทางเลือกในการปฏิรูประบบการบริหารจัดเก็บภาษี ที่เรียกว่า หน่วยงานจัดเก็บภาษีกึ่งอิสระ (Semi-autonomous Revenue Agency - SARA) เพื่อให้โครงสร้างหน่วยงานบริหารจัดเก็บภาษีโครงสร้างมีความยืดหยุ่น และสามารถนำไปสู่การลดต้นทุนการบริหารงานภาษี การบริการผู้เสียภาษีที่ดีขึ้น การขยายฐานภาษีและการจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและดูแลสวัสดิการของประชาชนไทยอย่างจริงจังและยั่งยืน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ธรรมใจ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต ให้ความเห็นว่า ข้อเสนอการจัดตั้งหน่วยงาน SARA มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ควรมีการศึกษาข้อดีข้อเสียในรายละเอียดต่อไป เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายในอนาคต รวมทั้ง ควรมีการปฏิรูปโครงสร้างภาษีเพื่อลดความเสี่ยงต่อฐานะทางการคลัง และรองรับการเข้าสู่สังคมสูงอายุควบคู่กันไปด้วย

ตามด้วยการนำเสนอผลงานเรื่องที่ 2 คือ “นวัตกรรมในการพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน : แผนที่การเข้าถึงบริการทางการเงินระดับฐานราก (Microfinance Inclusion Map : MIM)”

นายปณิธาน สุขสำราญ นำเสนอว่า คณะผู้วิจัยได้พัฒนาแผนที่การเข้าถึงบริการทางการเงินระดับฐานราก (MIM) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ระบบการเงินภาคประชาชนอย่างครบถ้วน ทั้งด้านการเข้าถึงบริการทางการเงิน และด้านอื่นๆ และสามารถวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายพื้นที่ได้

นายโชติวัฒน์ อัมรินทร์ เสนอว่า คณะผู้วิจัยได้พัฒนาดัชนีการเข้าถึงบริการทางการเงินระดับฐานราก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ MIM เพื่อวัดระดับการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนระดับฐานรากผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) รวมถึงรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ การเข้าถึงบริการทางการเงินในเบื้องต้น ความสะดวกในการใช้บริการ และปริมาณการให้บริการของแต่ละพื้นที่

นางสาวบุปผาชาติ อัครพิทักษ์ศิริ นำเสนอว่า นอกจากระดับการเข้าถึงบริการทางการเงินระดับฐานรากที่ใช้บริการผ่าน SFIs แล้ว MIM ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับข้อมูลทางการเงินฐานรากอื่นๆ เช่น การประเมินคุณภาพองค์กรการเงินชุมชน ระดับความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์สถานการณ์และการแก้ไขปัญหาในระบบการเงินฐานรากในแต่ละพื้นที่มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่

นายปณิธาน สุขสำราญ สรุปว่า MIM ถือเป็นนวัตกรรมที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์และกำหนดนโยบายแบบ Tailor-made เป็นรายพื้นที่ ให้เป็นไปแบบ “ถูกที่ ถูกตัว” กล่าวคือ “ถูกที่” หรือ Selective Target จะช่วยกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่มีความเร่งด่วนของปัญหา และช่วยวิเคราะห์ปัญหาหลายๆ มิติ

ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ได้อย่างบูรณาการ จึงแก้ปัญหาได้ “ถูกตัว” และตรงตามประเด็นปัญหา

นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ ประธานกรรมการมูลนิธิอาจารย์จำเนียร สารนาถ ให้ความเห็นว่า งานวิจัยนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะช่วยในการจัดการ และวิเคราะห์การเข้าถึงบริการทางการเงินระดับฐานรากให้มีความครบถ้วน และได้เสนอให้ทดลองใช้แผนที่ MIM ในระดับตำบล และสนับสนุนให้ใช้ระบบ IT กับองค์กรการเงินชุมชนเพื่อให้เกิดระบบฐานข้อมูลที่ดี รวมถึงการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงินแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยเน้นวินัยการใช้เงินและการออมเพื่อลดปัญหาหนี้สินครัวเรือน

นายกิตติพงศ์ บุญยิ่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ให้ความเห็นว่า แผนที่ MIM จะเป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกันระหว่าง SFIs และกระทรวงการคลัง ในการดำเนินนโยบายและติดตามผลของนโยบาย โดยแนะนำว่าควรส่งเสริมให้ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงินระดับฐานรากให้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจะนำผลงานวิจัยข้อเสนอแนะ และข้อวิจารณ์ต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนางานและประกอบการออกแบบนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

เสาหลักทางการคลังและเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
กระทรวงการคลัง
www.mof.go.th